

Årsmøde 2020

Indhold

Program	/04
Beretning	/06
Regnskab	/32
Forslag	/36
Kandidater	/38

Program

Efterskoleforeningens årsmøde
6.– 8. marts 2020 på Nyborg Strand

Fredag 6. marts

13.30-14.00 Ankomst og kaffe fra kl. 13.30

12 foredrag

- 14.00-15.00 1) Skolefriheden – fugl eller fisk?
Et foredrag til både nye og nysgerrige i efterskolerne, Ole Bjerring
- 14.00-15.00 2) Fra velfærdsstat over konkurrencestaten til den bæredygtige stat, Rasmus Willig, Ph.d., Roskilde Universitet
- 14.00-15.00 3) Undervisningsperspektiver på efterskolerne [oplæg 1*].
Lancering af forskningsprojektet 'Dannende undervisning og samvær på efterskolerne', Stefan Ting Graf, UCL, og Ulla Højmark Jensen, Professionshøjskolen Absalon m.fl.
*Oplæg 1 og 2 kan høres uafhængigt af hinanden
- 14.00-15.00 4) Debat: Tendenser i ungdomskulturen – præstation og perfektion, Merete Riisager, tidl. undervisningsminister, og Olav Hesseldahl, Ungdomsbureauet
- 15.15-16.15 5) Elevperspektiver på efterskolerne [oplæg 2*]. Lancering af forskningsprojektet 'Dannende undervisning og samvær på efterskolerne', Stefan Ting Graf, UCL, og Ulla Højmark Jensen, Professionshøjskolen Absalon m.fl.
*Oplæg 1 og 2 kan høres uafhængigt af hinanden

15.15-16.15 6) Mobning gentænkt, Helle Raabøl Hansen, DPU, Aarhus Universitet

15.15-16.15 7) Er der efterskole i esport?
Bestyrelsesmedlem Jeppe Søb inviterer efterskolefolk og eksperter til en snak om esportens indtog på efterskolerne

15.15-16.15 8) At lede og kommunikere i en krise, Marianne Kalb, kommunikationsrådgiver

16.30-17.30 9) Stedets pædagogik – det særlige ved ledelse i efterskolen, Rasmus Kolby Rahbek, Ph.d., Folkehøjskolernes Forening

16.30-17.30 10) Coop. Klima. Forbrug – hvem skal tage ansvar? Peter Høgsted, direktør for Coop

16.30-17.30 11) Global dannelse og ligeværdige kultur-møder, Iben Jensen, Aalborg Universitet

16.30-17.30 12) Plads til alle – fra vision til virkelighed, Jannik Beyer, tidl. Videnscenter for Autisme og repræsentanter fra Nord-sjællands Efterskole

18.00-19.30 Regionsmøder

19.30 Middag i restauranten

Lørdag 7. marts

- 08.30 Kaffe samt udlevering af årsmødematerialer i Vandrehallen
- 09.30 Velkomst ved formand Torben Vind Rasmussen
- Generalforsamling i Efterskoleforeningen
1. Valg af dirigenter og stemmetællere
  2. Beretning fra bestyrelsen ved formanden
- 12.30 - 13.30 Frokost
- 13.30 Generalforsamlingen genoptages
3. Forelæggelse af revideret regnskab
  4. Behandling af forslag
  5. Behandling af forslag til budget og kontingent
  6. Valg af 3 bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
  7. Eventuelt
- 16.30 Generalforsamlingen afsluttes
- 19.00 Middag i restauranten med efterfølgende dans i Salen ved Bobo Moreno & Band

Søndag 8. marts

- 09.00 Morgensang for de morgenfriske ved Mette Sanggaard Schultz
- 09.30 Foredrag af Thomas Hartmann, standupkomiker og manuskriptforfatter
- 10.30 Kaffepause
- 10.45 Foredrag af Connie Hedegaard, bestyrelsesformand, fhv. minister og EU-kommissær
- 11.45 Årsmødet afrundes af formanden Derefter sandwich to-go og afrejse

Forord

TORBEN VIND RASMUSSEN
Formand for Efterskolerne

Foto: Claus Peuckert

"Efterskoler er utroligt gode til at styrke relationer." Sådan sagde Kronprinsesse Mary, da hun i november besøgte Høng Efterskole i forbindelse med vores samarbejde om at skabe en socialt stærk ungdomsgeneration. Det er en stor anerkendelse af arbejdet på efterskolerne og en stor ros til alle jer, der til dagligt arbejder med de unge.

I dette skoleår startede 30.069 unge på efterskole. Det er det højeste antal nogensinde. Vi har sammen skabt en succes, der betyder, at unge i dag forholder sig til, om de skal på efterskole eller ej. Det er en stærk position at have som fri skoleform – og resultatet af mange års arbejde. Ikke mange har så stort kendskab til unge mellem 14 og 18 år, som vi har på efterskolerne. Vi kender tendenserne, oplever de unges sejre og glæder, deres bekymringer og problemer. Det forpligter.

Derfor skal vi turde blande os i forhold, der vedrører unge og efterskoler. Vi vil være med til at sætte retning for det land, vi lever i og gør en forskel for. Vi vil være med til at skabe et stærkt samfund for de unge, der skal føre os videre ud i fremtiden. Bl.a. ved at bidrage til at finde løsninger på den stigende sårbarhed

og mistro blandt unge og ved at formulere visioner for fremtiden.

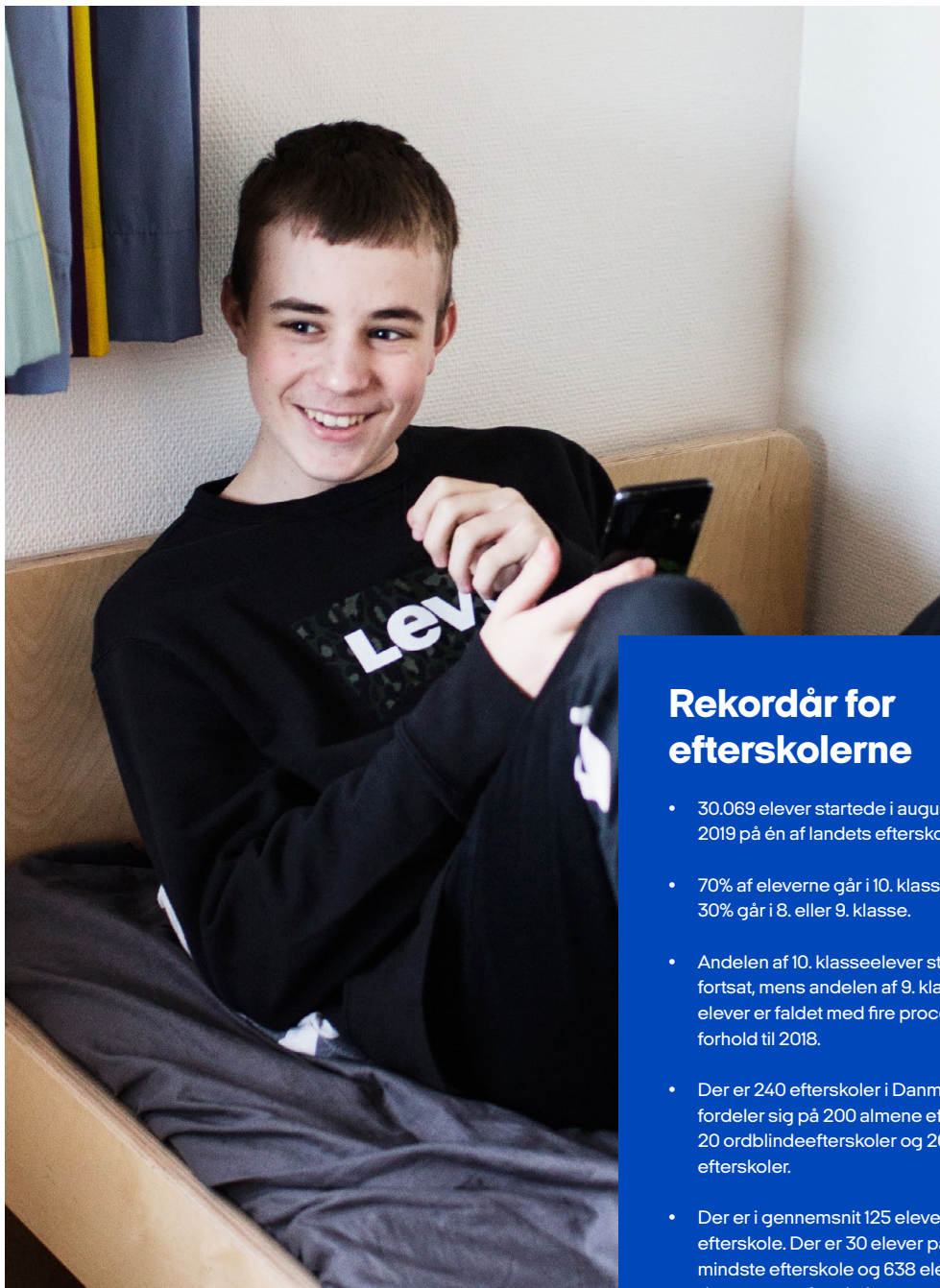
I 2019 fik vi en ny regering og en ny børne- og undervisningsminister, som tidligt annoncerede at hun vil vende uddannelsespolitikken 180 grader. Vi har endnu til gode at se i hvilken retning. For foreningen er det helt afgørende, at der fortsat er respekt, for det at drive efterskole i Danmark med det frihedssyn, vi har kendt siden de første efterskoler så dagens lys.

I sekretariatet på Vartov er der også sket forandringer i 2019. Vi har fået flere ansatte, der kommer endnu mere rundt på efterskolerne med nye pædagogiske projekter. Vi har lanceret en ny hjemmeside, efterskolerne.dk, med nyt design og flere nyheder. Vi har lanceret et nyt magasin med mere dybde i indholdet. Vi har også arbejdet med foreningens visuelle identitet, så ingen kan være i tvivl om, hvad vi er bundet sammen af: Kærligheden til vores arbejde, til de unge og til vores skoleform.

Med de nye medier har vi samtidig skabt et forum, hvor vi debatterer mere, f.eks. om det er afgørende, om forstanderen bor på efterskolen, og om der skal være totalforbud mod tobak. Det har ført til engagerede debatter, der har gjort os alle klogere. Vi er ikke ens, og det bliver vi heldigvis aldrig. Som forening er vi ikke overdommere for hver skole. Men vi skal turde vise forskellene. Det udvikler vi os af, og det gør os stærkere sammen.

På bestyrelsens vegne,

Torben Vind Rasmussen,
Formand for Efterskolerne

Rekordår for efterskolerne

- 30.069 elever startede i august 2019 på én af landets efterskoler.
- 70% af eleverne går i 10. klasse, 30% går i 8. eller 9. klasse.
- Andelen af 10. klasseelever stiger fortsat, mens andelen af 9. klasseelever er faldet med fire procent i forhold til 2018.
- Der er 240 efterskoler i Danmark, der fordeler sig på 200 almene efterskoler, 20 ordblindedefterskoler og 20 specialafterskoler.
- Der er i gennemsnit 125 elever på en efterskole. Der er 30 elever på den mindste efterskole og 638 elever på den største efterskole.
- I 2019 lukkede en enkelt efterskole – Bieringhus Efterskole ved Esbjerg. En ny skole så dagens lys – Kvie Sø Efterskole ved Ansager, der er en ny specialefterskole.

Folketingsvalg og en ny politisk virkelighed

Grundlovsdag 5. juni 2019 var der ud over grundlovs møder landet over også valg til Folketinget. Og 27. juni, mens studenterne sprang ud, kunne Socialdemokratiet danne en ny mindretalsregering med Mette Frederiksen som statsminister på et parlamentarisk grundlag bestående af Enhedslisten, SF og Radikale Venstre.

Det stod hurtigt klart, at regeringen overholdt valgløftet om af afskaffe omprioriteringsbidraget på to procent. Det var en god politisk nyhed for os, efter at alle efterskoler har skullet spare to procent i budgettet de seneste fire år.

Pernille Rosenkrantz-Theil blev udnævnt til børne- og undervisningsminister. Allerede ugen efter udnævnelsen blev vi inviteret til møde, hvor hun udtrykte respekt for efterskolerne og den store pædagogiske indsats, der foregår på hver enkelt skole. Men hun advarede også mod, at efterskolerne bliver 'middelklassens skoler,' hvilket hun har gentaget på et efterfølgende møde med bestyrelsen.

Omlægning af elevstøtteskalaen

For at tilgodese økonomisk dårligt stillede familier ønsker ministeren at omlægge elevstøtteskalaen i 2020. Hvordan er endnu uvist.

På generalforsamlingen forrige år vedtog vi i foreningen vores eget forslag til en justering

af elevstøtteskalaen. Det har, mener vi, en mere fornuftig social balance og tilgodeser i højere grad end ministerens foreløbige tanker også de laveste indkomster. Forslaget vil i grove træk gøre det ca. 5.000 kr. dyrere årligt at gå på efterskole for familier med indkomster på over en mio. kr. årligt. Samtidig omfordeles de fleste af pengene herfra til familier med de laveste indkomster, under 330.000 kr. årligt, som vil få ca. 4.500 kr. mere om året i støtte.

Vi kommer i den kommende politiske sæson til at argumentere for vores eget forslag, der er vedtaget af en meget bred kreds af medlemmer. Vi kommer også til at stå fast på, at der skal være en fornuftig overgangsordning over flere år, så familier og efterskoler i god tid kan forberede sig på eventuelle ændringer i tilskudssystemet.

Socialt ansvar på dagsordenen igen

Pernille Rosenkrantz-Theils opmærksomhed på de frie skolers sociale ansvar mærkede vi også, da ministeren op til skolestart skrev til alle medarbejdere på frie grundskoler og efterskoler, hvor hun mindede om skolernes forpligtelse til at give alle børn en chance, og hvor hun bebudede et socialt taxameter på friskoleområdet.

I 2016 vedtog generalforsamlingen i Efterskoleforeningen 'Efterskolernes charter for socialt ansvar', som førte til en revision af tilskudssystemet og vedtagelse af fire økonomiske anbefalinger i 2018, hvoraf to allerede er udmøntet. Næmlig det geografiske skoletilskud, som fra finansloven 2019 har øget tilskuddet til mindre skoler, og omfordelingen af puljen til individuel supplerende elevstøtte. De øvrige to anbefalinger er en tillægskost til 8. klasse, som er sat i bero, og den føromtalte justering af elevstøtteskalaen for at øge støtten til de laveste indkomster.

Charteret formulerer samtidig en række forpligtelser for den enkelte efterskole og for foreningen. Hver skole har forpligtet sig til at definere sit bidrag til skoleformens samlede sociale ansvar ud fra sit eget værdigrundlag, og man er ikke fri til at sige 'nej tak'.

I efteråret 2019 gennemførte vi derfor en evaluering af efterskolernes arbejde med charteret for at tage temperaturen på skolerens fokus på socialt ansvar. Evalueringen viser, at 88 procent af skolerne inden for de seneste

12 måneder har drøftet temaet 'socialt ansvar' i ledelsen, mens 65 procent af skolerne har diskuteret socialt ansvar i bestyrelsen, og 48 procent har haft det på dagsordenen på en pædagogisk dag eller lignende. Evalueringen viser også, at knap 70 procent af efterskolerne har tilbud til særlige elevgrupper som grønlandske unge, flygtninge- og indvandrere og unge med psykiske udfordringer eller indlæringsvanskeligheder.

I forhold til elever med brug for faglig støtte i undervisningen er foreningen i gang med en analyse af skolerens inklusion og specialundervisning. Analysen skal danne grundlag for det kommende politiske arbejde med udviklingen i taksterne til inklusion og specialundervisning.

Det er godt, at skolerne har fokus på socialt ansvar i bred forstand, men evalueringen viser, at der er rum for udvikling – både i forhold til at skabe mangfoldighed på den enkelte skole og i forhold til at styrke den pædagogiske tilgang til de unge, der er sværere at nå og fastholde end de øvrige elevgrupper.

Vi kan heller ikke lukke øjnene for, at prisen er en væsentlig barriere for mange familier. Derfor kommer vi i det kommende år til at arbejde videre med, hvordan vi kan mindske de økonomiske barrierer for alle unges mulighed for at vælge efterskole.

En Håndsrækning

- En Håndsrækning er et samarbejde mellem Egmont Fonden og Efterskoleforeningen, der sikrer, at unge fra familier med indkomster på under 240.000 kr. årligt, har mulighed for at komme på efterskole.
- Egmont Fonden har fra 2017 givet fem mio. kr. over fem år til stipendier på 20.000 kr. pr. elev.
- I skoleåret 2019/20 har 55 elever modtaget støtte.

Ændringer af optagelseskrav til gymnasiale uddannelser

En af børne- og undervisningsministerens første store opgaver var at se på de uheldige konsekvenser af det nye optagelsessystem til de gymnasiale uddannelser, der blev vedtaget i forbindelse med gymnasireformen fra 2016. Her blev adgangskravene til de gymnasiale uddannelser skærpet, og der blev indført en centralt fastlagt optagelsesprøve og en samtale for elever, der ikke opfyldte de formelle adgangskrav eller ikke havde søgt i direkte forlængelse af 9. klasse.

Det nye optagelsessystem fik særlig betydning for en række efterskolelever i prøvefri 10. klasser, der skulle til en central optagelsesprøve og samtale med rektor på den ansøgte ungdomsuddannelse. Fra foreningens side

Over 400 deltagere til vejlederkonference

- Vejlederkonferencen, der foregik over to dage i september, slog i 2019 rekord med over 400 deltagere.
- 80 procent af alle efterskoler – både ledere og lærere – var repræsenteret til ca. 25 oplæg om vejledning.

gjorde vi tidligt i processen opmærksom på, at det kunne virke som spild af tid for både elever og skoler, når det primært var elever med gode faglige forudsætninger, som tog 10. klasse i en prøvefri klasse på en efterskole frem for at starte direkte på gymnasiet, der skulle til optagelsesprøven.

Men det var først efter elevernes deltagelse i optagelsesprøven midt i juni, at konsekvenserne af de skærpede krav for alvor blev synlige. Eleverne skulle opnå et vist antal point i både dansk, engelsk, matematik og fysik og ikke blot et pointgennemsnit for alle fag for at bestå. Det betød, at elever dumpede, fordi de ikke havde fået point nok i en enkelt prøve. Efter flere henvendelser til en række medier tog

Politiken sagen op i sommerferien, og ministeren lempede fra 1. august reglerne med tilbagevirkende kraft, så det nu er gennemsnittet af alle fire fag, der afgør, om en elev har bestået optagelsesprøven.

Mindst lige så vigtigt indgik alle Folketingets partier 4. november et forlig om en ny justering af optagelsesreglerne. Det centrale er her, at elever, der efter 9. klasse opfylder adgangskravene til en gymnasial uddannelse, fremover har retskrav på optagelse i gymnasiet i op til to år efter 9. klasse. Det får især betydning for efterskoleelever i prøvefri 10. klasser. Vi glæder os over, at de elever ikke længere skal bruge tid og kræfter på at rejse hjem til optagelsesprøver og samtaler.

Forliget betyder samtidig, at automatikken i, at mange elever har gået i 10. klasse og taget folkeskolens prøver, ikke længere vil være den samme, fordi det ikke vil være nødvendigt at tage 10. klasses prøver.

Vi forventer, at der stadig vil være efterspørgsel efter 10. klasse som et modningsår, hvor unge kan opnå øget faglig viden, træne studiekompetencer og dyrke andre talenter end de rent boglige, inden de skal i gang med en ungdomsuddannelse. Der vil samtidig være elever på efterskole, der skal bruge deres 10. klasse på at forbedre karaktererne fra 9. klasse som grundlag for optagelse. Det vil være et opmærksomhedspunkt både i foreningen og på skolerne.

Besparelser på de frie skoler

2019 bød også på meget omtale af Socialdemokratiets forslag om besparelser på 300 mio. kr. på friskolernes område. Forslaget gik på at sænke den såkaldte koblingsprocent – det tilskud, som friskolerne modtager for hver elev. Ministeren måtte dog heldigvis tage forslaget af bordet under finanslovsforhandlingerne, da alle andre partier, herunder regeringens støttepartier, er imod besparelser på det frie skoleområde. Hele diskussionen viser, at vi fortsat skal kæmpe både selv og med de andre skoleforeninger om at bevare vores frihed til at lave skole ud fra egne værdigrundlag.

Ministerens argument var, at friskolerne har et overskud på 265 mio. kr. i 2018. Det svarer til 480.000 kr. i gennemsnit fordelt på 552 friskoler. Til sammenligning har efterskolerne et samlet overskud på 211 mio. kr. fordelt på 240 skoler. Det svarer til 880.000 kr. i gennemsnit i 2018. Altså næsten dobbelt så stort som friskolernes.

Disse overskud er gennemsnitstal og har mange gode grunde. Bl.a. at efterskoler har svært ved at låne penge i banker og kreditforeninger. Men uanset hvad vi mener som skoler og forening, er vores overskudsgrad et politisk sårbart område. Vi skal derfor gøre os ekstra umage med at forklare det rimelige, fornuftige og absolut nødvendige i at kunne spare op og have overskud.

Vi har et godt forhold til alle partier på Christiansborg, herunder Socialdemokratiet, der udtrykker stor respekt for vores rolle i uddannelsessystemet. Men regeringen har politiske ambitioner på andre områder, der prioriteres højt. Derfor har vi også kunnet mærke i vores samtaler med politikerne på Christiansborg, at der ikke er langt til forslag om besparelser på efterskoleområdet, når der skal findes midler til nye politiske initiativer på finansloven. Det kommer vi til at kæmpe imod, for det er ikke i orden, at efterskolernes evne til at spare op skal finansiere andre initiativer.

4%

overskudsgrad hos efterskolerne i 2018

- Analysen af efterskolernes årsregnskaber 2018 viser faldende overskudsgrad.
- I 2016 havde efterskolerne en gennemsnitlig overskudsgrad på 4,7 procent. I 2018 var tallet faldet til 4 procent.
- Det skyldes efter al sandsynlighed effekten af omprioriteringsbidraget, der har beskåret statstilskuddet med 2 procent om året siden 2016.
- Efterskolerne har i vidt omfang fastholdt positive resultater ved at tilpasse omkostningerne og øge egenbetalingen.

10. klasse ekspertudvalget på standby

Regeringen har i skrivende stund endnu ikke besluttet sig for, hvad der skal ske med Ekspertudvalget for erhvervsretning af 10. klasse. Den politiske aftale i Folketinget fra november 2018 om at styrke erhvervsuddannelserne fik den tidligere undervisningsminister Merete Riisager til at nedsætte ekspertudvalget for at undersøge, hvordan 10. klasse kan erhvervsrettes. I kommissoriet står, at der skal tages hensyn til efterskolens særlige kostskoleform og tradition. Men ekspertudvalget blev alligevel sammensat, som vi frygtede: Nemlig med en overvægt af økonomer og eksperter, der ikke har nogen faglig eller praktisk erfaring med 10. klasse.

Ekspertudvalget nåede at holde to møder, inden folketingsvalget blev udskrevet, og som det er almindelig praksis, blev udvalget sat på standby, indtil der er kommet en ny regering. Men børne- og undervisningsministeren er i skrivende stund ikke afklaret om ekspertudvalgets fremtid. Så eksperterne i udvalget er stadig på standby.

Debatten om 10. klasse betød, at vi fik etableret et meget konstruktivt samarbejde med de andre faglige organisationer omkring 10. klasse. Vi nedsatte sammen det alternative ekspertudvalg #ekspert10, der kom med en række anbefalinger til fremtidens 10. klasse med afsæt i de unges behov. Det blev et rigtigt fint samarbejde, som dog er sat i bero, indtil vi ved, om regeringens ekspertudvalg bliver til noget.

Lovrevision af frihedspakken

Folketinget vedtog kort efter sidste årsmøde, at frihed og folkestyrekravet, som eksisterer på grundskoleområdet, fremover også gælder for efterskolerne. Kravet er formuleret som §1 stk. 5 i Efterskoleloven:

”Skolerne skal efter deres formål og hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.”

Det medfører også skærpede krav i forbindelse med oprettelse af nye skoler, hvor

Det alternative ekspertudvalg #ekspert10

Det alternative ekspertudvalg består af nøgleaktørerne på 10. klasseområdet. #ekspert10 blev nedsat som opfølgning på regeringens ekspertudvalg for at give en række organisationers samlede anbefalinger til fremtidens 10. klasse. Her er nogle af konklusionerne:

- 10. klasse er først og fremmest et bredt alment tilbud, der både danner og uddanner eleverne.
- 10. klasse giver mulighed for fordybelse og personlig afklaring af motivation og interesser samt forbedring af det faglige niveau.
- 10. klasse er et frit valg og en rettighed for alle unge.
- 10. klasse kan gennem samarbejde med ungdomsuddannelserne omkring vejledning og undervisning klæde eleverne bedre på til at vælge ungdomsuddannelse.

initiativkredsen bl.a. skal møde personligt op for at underskrive erklæringer om uafhængighed og overholdelse af frihed og folkestyrekravet.

Ved samme lejlighed blev der indført nye regler for skolers modtagelse af donationer. Det er ikke længere muligt at modtage anonyme donationer. Skolernes bestyrelser skal desuden lave en skriftlig redegørelse for, at skolerne er uafhængige af donator ved donationer på over 25.000 kr.

Endelig omfatter den nye lov en whistleblowerordning, hvor man anonymt kan rette henvendelse til Børne- og Undervisningsministeriet, hvis der er mistanke om, at en skole ikke opfylder lovens krav, ligesom ministeriet kan deltage i møder på skolen, hvis der ved et tilsyn viser sig at være behov for det.

Børnekonventionen

I 2019, hvor FN's Børnekonvention fyldte 30 år, blev regeringen og støttepartierne enige om at indføre ny lovgivning, der sikrer børns ret til at blive hørt i forbindelse med udskrivning fra frie skoler med henvisning til barnets ret til at blive inddraget. En undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut af udskrivningssager på de frie skoler i skoleåret 2017/18 viser tilfælde, hvor elever ikke bliver hørt, inden de bliver udskrevet.

Foreningens holdning er, at børns rettigheder til alle tider skal være sikret. Vores forventning er, at lovgivningen vil handle om at sikre børns rettigheder, og at den ikke vil indeholde detaljerede sagsbehandlingsregler inden for forvaltningsloven.

E2E – med Verdensmålene i hænderne

- Efterskolerne har fået bevilget fem mio. kr. fra Nordea-fonden til projektet, der er et partnerskab mellem Efterskolerne, Tietgen Business og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier.
- Formålet er at give efterskolelever ejerskab til verdensmålene gennem brobygning til erhvervsskoler.
- Projektet løber fra 2019 til 2022 og tager udgangspunkt i Innovations-Brobygnings-Opgaven (IBO), der erstatter traditionel brobygning og OSO-opgaven i 10. klasse med en innovativ opgave. Her udvikler efterskoleeleverne konkrete idéer til virksomheder og arbejder videre med idéerne i forbindelse med deres brobygningsforløb på erhvervsskoler. Eleverne skal samtidig tænke de 17 verdensmål ind i deres opgaver.

Ny kommunikationsstrategi

6. juni kunne vi lancere Efterskolernes nye hjemmeside, efterskolerne.dk, der slog de to gamle hjemmesider, efterskole.dk og efterskoleforeningen.dk, sammen til én samlet hjemmeside, der er mere overskuelig, mere brugervenlig og har mere gennemslagskraft. Vi er én samlet forening af 240 efterskoler, og vi har nu ét udstillingsvindue for vores fælles skoleform.

Efterskolerne.dk favner alle målgrupper: De unge og deres forældre, offentligheden, alle med interesse for efterskoler og ungdomsliv og ikke mindst alle jer medlemmer, der bruger forskellige elementer på hjemmesiden

i jeres arbejde eller vil holde jer orienteret om nyt inden for efterskoleverdenen.

Hjemmesiden er en del af foreningens nye kommunikationsstrategi, der har været et indsatsområde for bestyrelsen i både 2018 og 2019. Strategien bunder i et ønske om bl.a. at være mere tydelige over for offentligheden. Vi vil blande os i debatter, der handler om efterskoler og uddannelsespolitik, men også om tendenser inden for ungdomsliv. 30.069 elever dette skoleår – endnu en rekord i elevtallet – og næsten 30 procent af en ungdomsårgang giver os ekspertviden, og det forpligter. Vi skal tage ansvar for de unge og deres muligheder.

Vi håber, at I kan mærke oprustningen på nyhedsfronten med flere nyheder på efterskolerne.dk og i nyhedsbreve.

En del af strategien med flere nyheder på hjemmesiden er at gå i dybden med temaer og tendenser på print. Derfor lancerede vi også – i forlængelse af efterskolerne.dk – Magasinet Efterskolerne med indhold om ungdoms- og skoleliv, der berører alle på efterskolerne. Magasinet er kommet rigtig godt fra start baseret på tilbagemeldinger fra læserne og fra magasinudvalget, der bidrager løbende med god sparring.

Tilsammen har de nye medier dannet grundlag for foreningens nye visuelle identitet og designguide for alt materiale, herunder nyhedsbreve, publikationer og merchandise.

FORSIDEN AF DET FØRSTE MAGASIN

Bæredygtighed

På efterskolerne møder vi i dag unge, der oplever klimaforandringerne som verdenshistoriens største generationstyveri. Det er deres allerstørste bekymring for fremtiden. Det skal vi forholde os til – om vi er enige eller ej. For det er ikke til at komme udenom, at klodens tilstand kalder på omtanke og handling. Også fra efterskolerne. Som skoleform må vi tage de unge alvorligt og bakke op om deres ønske om en bæredygtig fremtid.

Foreningen valgte derfor efter sidste årsmøde at prioritere bæredygtighed som et indsatsområde, og vi kickstartede bæredygtighedsindsatsen på et stort seminar på Eriksmunde Efterskole 8. oktober.

Indsatsen for bæredygtighed trækker tråde ud til eksisterende arbejdsområder, kurser og projekter og har følgende formål:

- At bidrage til efterskolernes pædagogiske arbejde med bæredygtighed for derigennem at danne og uddanne demokratiske medborgere.
- At bidrage til at bæredygtighedsperspektivet inddrages i efterskolernes drift.
- At bidrage til at efterskolen er en aktiv og seriøs stemme i debatten om bæredygtighed for derigennem at bidrage aktivt til samfundet, som det er formuleret i foreningens formål.

Fælles Forandring

Fælles Forandring – efterskolernes verdensmålsfestival – løb af stablen for første gang 28. maj 2019 på Flakkebjerg Efterskole og satte i den grad verdensmålene på skoleskemaet. 550 efterskoleelever fra sjællandske efterskoler var samlet i 17 ikoniske verdensmålstele for at dele deres idéer til løsninger på verdensudfordringer.

Siden da har der været fart på udviklingen af Fælles Forandring, som nu er en del af foreningens bæredygtighedsindsats. Det betyder, at alle efterskoler er velkomne til at tage større og mindre del i Fælles Forandrings metode, viden og materialer. Formålet er at engagere unge i verdensmålene og verden omkring dem og at fremme bæredygtig dannelse og handlinger hos den enkelte elev, i skolens daglige virke samt i fællesskab med andre efterskoler.

Fælles Forandring kulminerer fremover hvert forår i regionale verdensmålsfestivaler med workshops, taler, debatter, musik, teater og meget mere.

Folkemødet på Bornholm

Verdensmålene var også temaet for Folkemødet 2019, hvor mange efterskoler og elever deltog. Efterskoleeleverne var i fokus på Ungdomshøjen, som vi deler med Friskolerne, Højskolerne og DUF – både som mødested og som ramme for kreative events og indslag.

Eleverne kom også i vælten i debatter med politikere og eksperter om bl.a. bæredygtighed, klima og et nyt ungdomsoprør.

Af foreningens uddannelsespolitiske debatter kan nævnes 'Giver 10. klasse stadig mening?' – en debat mellem bl.a. Efterskolerne, Erhvervsskolerne og Dansk Erhverv, hvor det blev understreget, at 10. klasse først og fremmest skal give mening for de unge og ikke være et politisk instrument.

Folkemødets styrke er netop at bringe organisationer og aktører sammen og skabe fælles forståelse på tværs. I 2020 deltager vi igen. Denne gang er Folkemødets fokus på den demokratiske samtale.

FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling

Verdensmålene blev vedtaget i 2015 på FN's årlige generalforsamling af ledere fra de 193 medlemslande. De 17 mål har hele 169 delmål, som sætter rammen for en ambitiøs plan for hele verdens udvikling frem til 2030. Målene handler kort sagt om, hvordan vi sammen kan arbejde med verdens vigtigste udfordringer. Verdensmålene giver os et fælles sprog og en fælles retning på kryds og tværs af alder, køn, geografisk placering og politisk overbevisning.

Syv anbefalinger, der styrker regionerne

Bestyrelsens tredje indsatsområde i 2019 var at styrke regionerne. Regionerne spiller en vigtig rolle i foreningens demokratiske struktur og for vores sammenhængskraft som forening.

De er i høj grad foreningens ansigt over for medlemmerne mellem årsmøderne og en ramme for inspiration og kompetenceudvikling, skoleudvikling samt samarbejde om væsentlige emner. Sidst men ikke mindst er regionerne det sted, hvor nye medlemmer, medarbejdere som bestyrelsesmedlemmer, ofte møder foreningen for første gang.

Sammenhængskraften er dog mere end båndet mellem det enkelte medlem og fællesskabet. Det er også regionernes relation til bestyrelsen. Vi har brug for regionerne som aktive medspillere – både i implementeringen af foreningens strategiske mål og til at bringe viden om aktuelle emner ind til bestyrelsen.

Konkret lagde vi ud med en workshop i juni for indbudte fra regionsudvalgene og repræsentanter for alle medlemsgrupper fra hver region. Her kom mange gode ideer og perspektiver frem. Herefter har vi holdt medlemsmøder i november, hvor over 150 repræsentanter fra mere end 80 skoler – og alle syv regionsudvalg – har deltaget og diskuteret.

På den baggrund er bestyrelsen kommet frem til syv anbefalinger, som vi har haft i høring i regionsudvalgene, og som vi vil samarbejde

med regionsudvalgene om at gøre til virkelighed fra 2020:

1. **Formandsmøde:** Vi indfører et årligt møde, hvor regionsudvalgenes formænd og næstformænd møder foreningens bestyrelse og drøfter implementeringen af foreningens strategi for det kommende år.
2. **Udvikling og koordination:** Alle regionsudvalg får tilknyttet en udviklingskonsulent fra sekretariatet.
3. **Kommunikation:** Regionsudvalgene får tilbudt et 'kommunikations-kit' med skabeloner og bedre tekniske muligheder for direkte kommunikation med regionens medlemmer.
4. **Valgprocedurer:** Vi indfører mere gennemsigtige valg til regionale og landsdækkende koordinationsudvalg.
5. **Økonomi og ressourcer:** Vi drøfter opkrævning af kontingent, økonomisk forvaltning og udbredelse af frikøbsmuligheder med alle regioner.
6. **Inspirationskatalog:** Vi udformer et inspirationskatalog til flere/andre aktiviteter for alle medlemsgrupper i regionen.
7. **Velkomstmøde og velkomstmøde for nye medlemmer i regionerne:** Vi udarbejder et velkomstmøde til alle nye medlemmer og indfører velkomstmøder, så vi i højere grad fremmer systematisk kontakt til alle nye medarbejdere og bestyrelsesfolk.

Temadage, kurser og medlemsmøder

- Efterskoleforeningen inviterede i 2019 medlemmerne til temadage og medlemsmøder på 11 forskellige efterskoler rundt omkring i landet.
- Møderne tiltrak 705 medlemmer og handlede bl.a. om faglig opdatering af ledere, bæredygtig efterskole, styrkelse af regionerne og Landsstævnet i 2021.
- 1.547 medlemmer deltog på et af Efterskoleforeningens 25 kurser.
- Der er blevet holdt kurser for bestyrelsesmedlemmer, pedeller, sekretærer, køkkenledere, vejledere, kommunikationsmedarbejdere, lærere fra Sydslesvig, nye lærere, potentielle ledere og nye ledere. Emnerne spændte vidt fra overskrifter som 'Kvinder, der er nysgerrige på ledelse' til 'GDPR i praksis' og 'Knæk et regnskab'.
- Derudover har foreningens konsulenter i løbet af året bl.a. rådgivet skolerne om skoledrift og arbejdstid, overgangen til ny ferielov og holdt oplæg for bestyrelser, sekretærer, revisorer og regionale forstandernetværk samt været bisiddere i afskedigelsessager.

Efterskolerne har fået egen esport-liga

Intet andet fag i nyere tid har vundet indpas på efterskolerne som esport. 87 efterskoler udbyder nu faget – enten som linjefag eller valgfag, og et par tusind efterskoleelever anslås at have valgt faget i skoleåret 2019/20. For blot få år siden var der ingen.

Udviklingen af esport på efterskolerne er et billede på den generelle udvikling på området i klubber og foreninger i Danmark, hvor esport er eksploderet de seneste tre år.

87

efterskoler udbyder esport som linje- eller valgfag

Derfor har Efterskoleforeningen indgået samarbejde med DGI, Ungdomsringen og Dansk Firmaidræt i regi af Esportligaen. Her er turneringen Efterskoleligaen nu en realitet med premiere i oktober 2019 og en flyvende start med 91 tilmeldte efterskolehold.

Samarbejdet fortsætter de kommende år, og foreningen får rådgivning fra en arbejdsgruppe bestående af engagerede esports-lærere på efterskolerne, som er med til at give inspiration og sætte retning for tiltag fremover.

Landsstævnet 2021

Planlægningen af Efterskoleholdets deltagelse i DGI Landsstævne 2021 er godt i gang, og i november sidste år blev der afholdt en række informationsmøder.

Styregruppen for Efterskolernes deltagelse i Landsstævnet anbefaler, at efterskolernes deltagelse i 2021 ikke medregnes som en tilskudsgivende kursusuge, men som en 43. kursusuge uden tilskud. Alle tilmeldte efterskoler vil få nærmere orientering, herunder

eksempler på kursusugernes placering og en prisberegner for deltagelsen og den enkelte skoles udgifter.

Flere kvinder i ledelse

Kun 53 ud af 242 forstandere på efterskolerne er kvinder. Ud af 138 viceforstandere er tallet 46. Det svarer til hhv. 22 og 33 procent. Og det er markant færre kvindelige ledere end inden for andre skoleformer.

For at få flere kvinder interesseret i ledelse har foreningen sammen med forstander

Ny sanghåndbog til efterskoler

- En ny sanghåndbog skal inspirere efterskoler til at bruge Højskolesangbogen på nye måder og til at tale om historierne bag sangene med eleverne.
- Den nye bog 'Idéer til fællessang En håndsækning til brug af Højskolesangbogen i efterskolen' blev i november sendt ud til alle efterskoler. Redaktionen bag bogen tæller pianist og komponist Rasmus Skov Borring, forstander på Ollerup Efterskole Mette Sanggaard Schultz og kirkemusiker og komponist Anne Odgård Eyermand. I samarbejde med tre efterskoleforstandere og 25 efterskolelærere har de udvalgt 60 sange fra Højskolesangbogen.
- Bogen indeholder historien bag sangene og en række gode råd til at komme godt i gang med fællessang.

Mette Sanggaard Schultz fra Ollerup Efterskole holdt en række fyraftensmøder rundt omkring i landet for kvinder, der overvejer en lederrolle på en efterskole. Det er et rigtig godt initiativ, som bestyrelsen bakker op om for at sikre en bedre fordeling af kvinder og mænd i ledelsesfunktioner på efterskolerne.

Ny lederaftale og ændrede aflønningsregler

Med virkning fra 1. januar 2019 fik lederne en ny og selvstændig organisationsaftale. Den

blev underskrevet af parterne i løbet af april og kunne først implementeres herefter, så der har ligget en del arbejde for skolerne i at konvertere lederens lønninger til det nye system. Særligt for mellemliderne, der nu er kommet på basisløntrin og herudover har mulighed for forskellige tillæg.

De øverste ledes lønintervaller er, som nævnt i sidste årsberetning, steget lidt, og der er kommet et nyt interval for den øverste leder på skoler med over 250 årselever.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har udsendt en ny bemyndigelses-

skrivelse til efterskolernes bestyrelser med retningslinjer for at yde engangsvederlag til ledere. Der kan ikke længere gives vederlag for merarbejde, men det skal i stedet ske i forbindelse med resultatlønsaftaler eller for en særlig indsats. Samtidig er beløbsrammen hævet.

Ny ferielov

I Danmark får vi en ny ferielov i 2020, hvor vi går over til såkaldt samtidighedsferie. Ferien optjenes fra 1. september 2020 med 2,08 feriedage pr. måned til løbende afvikling i stedet for som hidtil, hvor man optjener ferie i kalenderåret og afholder ferie efterfølgende.

Overgangsordningen til den nye ferielov begyndte i 2019, og den hjælper de fleste lønmodtagere ind i den nye ordning på en smidig måde, men den er ikke lavet med øje for skoler, hvor man normalt afholder fire eller fem ugers ferie om sommeren. Derfor betyder

overgangsordningen, at lærerne har en øget nettoarbejdstid i dette skoleår og i det kommende skoleår.

Skolernes regnskaber for 2020 bliver også påvirket, for feriepengeforpligtelserne stiger som udgangspunkt med ca. 33 procent alt afhængig af, hvordan ferien placeres.

Efterskoleforeningen, de øvrige skoleforeninger på det frie skoleområde og Frie Skolers Lærerforening har arbejdet sammen om at afklare reglerne og finde de bedste løsninger til gavn for både ansatte og skoler.

Bestyrelses- håndbogen

- I august modtog hver efterskole to eksemplarer af den reviderede bestyrelseshåndbog.
- Håndbogen er tænkt som en grundlæggende indføring i bestyrelsesarbejdet på landets efterskoler og er en del af foreningens tilbud til efterskolernes bestyrelser.
- Målet er, at håndbogen både skal kunne anvendes som introduktion til nye bestyrelsesmedlemmer og som tjekliste og inspiration for mere erfarne bestyrelsesmedlemmer i det daglige arbejde på efterskolerne.

Efterskolens praksis under lup

I 2017 satte vi et stort forskningsprojekt i gang, som nu barsler med en lang række spændende resultater.

Syv forskere fra Center for Anvendt Skoleforskning [UCL] og professionshøjskolen Absalon – under ledelse af Stefan Ting Graf og Ulla Højmark Jensen – har undersøgt, hvordan efterskolens undervisning, samvær og øvrige aktiviteter bidrager til at give eleverne oplevelser og erfaringer med faglig læring, livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Forskerne har ad flere omgange lavet feltarbejde på seks efterskoler med deltagerobservation, fokusgrupper og interviews.

Forskerne har bl.a. overværet undervisning, morgensamlinger, fællesarrangementer og spisesituationer. I slutningen af forløbet har de desuden holdt en forskningscirkel med en række efterskolelærere, hvor en del af undersøgelsesresultaterne er blevet diskuteret, afprøvet og forankret. For yderligere at teste resultaterne er der gennemført en survey blandt et repræsentativt udvalg af efterskoleansatte.

Resultaterne viser bl.a., at efterskoler arbejder meget forskelligt med undervisning, samvær og dannelse.

På årsmødet bliver resultaterne af forskningsprojektet præsenteret. De kan også læses i antologien 'Efterskolens praksis under lup – undersøgelser af dannende undervisning og samvær' redigeret af Stefan Ting Graf og Ulla Højmark Jensen [Klim, 2020]. Antologien vil også blive præsenteret på foreningens forskellige kurser den kommende tid.

Global dannelse på efterskoler

2019 bød på yderligere en afslutning af et forskningsprojekt. Professor Iben Jensen fra Aalborg Universitet har forsket i, hvordan efterskolens organisering og undervisning i formelle og uformelle læringsrum kan bidrage til at skabe global dannelse. Rapporten udkommer dette forår.

Forskningsprojektet 'Global dannelse – praksis og potentialer på danske efterskoler' viser bl.a.:

- Efterskolernes rejser er et unikt rum for læring og selvudvikling. Særligt når der arbejdes med elevernes oplevelser, mens de rejser. Forberedelse, debriefing og efterbearbejdning er nyttige redskaber hertil.
- Når efterskoleelever møder elever fra andre lande, glemmer de ofte kulturen i kulturmødet. Fordi der er så mange ligheder på tværs af kulturer – samme musik, samme film, samme computerspil – fortolker man hinanden som fra samme kultur.
- Der er stort potentiale i at inddrage elever med minoritetsbaggrund i hverdagen på efterskolen.
- Der er stort potentiale i at inddrage internationale volontører i hverdagen, bl.a. fordi eleverne møder dem i længere tid. Det giver stor indsigt og nye perspektiver.

Specialundervisning og inklusion

Puljerne til elever med behov for specialundervisning og anden faglig støtte (inklusion) er i forbindelse med en større omlægning blevet ændret fra at være aktivitetsstyret (dvs. jo flere elever, jo flere penge) til at være puljestyret (dvs. et samlet beløb, der ikke øges ved flere elever med behov for støtte). Det betyder, at taksterne falder, hvis der kommer flere elever med særlige behov.

Omlægningen har ramt både ordblinde- og specialefterskoler samt almene efterskoler, der har mange elever med inklusions- og specialundervisningsbehov. De almene efterskoler er i 2020 særligt ramt. Her er taksten til specialundervisning faldet godt 11 procent i forhold til 2019.

I foreningen har vi i foråret 2020 iværksat en større undersøgelse af området, herunder hvordan efterskolerne anvender de ca. 260 mio. kr., der er afsat på området. Undersøgelsen vil omfatte både inklusions- og specialundervisningstilskud på almene efterskoler og de særlige tilskud, som ordblinde- og specialefterskolerne modtager.

Med afsæt i undersøgelsen vil vi gå i dialog med Børne- og Undervisningsministeriet om, hvordan vi kan sikre en ordening med ordentlige økonomiske vilkår, når efterskoler

optager elever med særlige behov for støtte. Det er afgørende, at taksterne svarer til de ekstrapaidgiver, der er forbundet med at give eleverne den nødvendige faglige støtte.

Intensive læringsforløb

I 2019 har vi afsluttet udviklingsprojektet "Intensive læringsforløb". I projektet, der har fået knap 2 mio. kr. i støtte fra Egmont Fonden, har seks efterskoler gennem to skoleår tilbudt 9. klasse-elever med faglige udfordringer et særligt fireugers forløb med ekstra undervisning i dansk og matematik. Samtidig har efterskolerne arbejdet med udvikling af personlige og sociale kompetencer i et nyt fag: Mit liv. Eleverne er også blevet tilbudt mentorstøtte og faglig café. Epinion har evalueret projektet, som ikke viser en signifikant udvikling i elevernes faglige, personlige og sociale kompetencer. Men der er – på trods af det generelle billede – flere solstrålehistorier om elever, der har rykket sig markant. For skolerne har deltagelsen givet kompetenceudvikling til lærerne og nye ideer til, hvordan de kan arbejde med denne målgruppe.

Efterskoleforeningen har som afslutning på projektet udgivet et inspirationshæfte med ideer til, hvordan efterskoler kan arbejde med intensive læringsforløb. Der er også udgivet en lærervejledning til projektet. Erfaringerne er, at et fireugers forløb kan være svært at få til at harmonere med en efterskolehverdag. I materialet er der ideer og tips til, hvordan efterskoler kan arbejde med elever, der har brug for et fagligt løft.

Europa

Fra foreningens side prioriterer vi at give efterskoler inspiration til at uddanne fremtidens verdensborgere – med fokus på skolens hverdag, undervisning og rejser.

Op til Europaparlamentsvalget i 2019 arrangerede vi derfor en række aktiviteter målrettet efterskolerne, herunder oplæg om unge europæere af Elena Askløf og Peter Laugesen fra Vores Europa og ti debatter med kandidater til Europa-Parlamentet.

Under valgkampen var alle de daværen-

de medlemmer af Europa-Parlamentet tilknyttet flere efterskoler, hvor de holdt Skype-oplæg til bl.a. morgensamlinger. Alle de nuværende medlemmer er nu tilknyttet en lang række efterskoler, hvor de bl.a. holder oplæg via Skype i undervisningen.

Grønland

Grønland får stadig større global politisk betydning, og i Efterskoleforeningen har vores samarbejde med Grønlands Selvstyre om grønlandske unge på efterskole i Danmark også øget bevågenhed.

I Grønland er der uddannelsespolitiske reformer på vej, og landet vender sig i stigende grad mod den engelsksprogede verden. Det betyder, at efterskoleophold i Danmark fremover kommer til at være i konkurrence med øvrige udlandsophold.

Et mindre antal danske efterskoler har stor erfaring og generel succes med at have grønlandske elever. Men nogle skoler oplever det også som en svær opgave. I foreningen ønsker vi at styrke matchet mellem de grønlandske elever og den enkelte efterskole – i samarbejde med Grønlands Selvstyre. Vi har samtidig fokus på at kvalificere de unges ophold og styrke kompetencerne på efterskolerne via kurser og netværk.

280

grønlandske elever
på danske efterskoler

I dette skoleår er der ca. 280 grønlandske elever på danske efterskoler. Det er et lille fald i forhold til de foregående skoleår.

Sydslesvig

I anledning af 100-året for Genforeningen af Sønderjylland og Danmark i 2020 har vi i foreningen gennem 2019 haft et stærkt samarbejde med Grænseforeningen, Dansk Skoleforening for Sydslesvig og Friskolerne om at markere jubilæet. Flere efterskoler har forberedt modtagelsen af de 5.000 sydslesvigske elever, der skal på lejrskole i Danmark som led i projektet Ung Genforening, og flere efterskoler er involveret i events ved de lokale ca. 600 genforeningssten under overskriften 'Genforen dit fællesskab'.

Sydslesvigske elever på efterskole

- Projektet 'Mindretal på efterskole' skal styrke kendskabet til efterskoleophold blandt unge i Sydslesvig. Som en del af projektet skal alle elever i 7. klasse hvert forår besøge en efterskole i 24 timer.
- I foråret 2019 har 411 elever fra de danske mindretalsskoler i Sydslesvig været på 24-timers ophold på en af de sønderjyske efterskoler.
- 98 sydslesvigske elever går på efterskole i skoleåret 2019/20.

Sydkorea

Vi mærker fra foreningens side en stigende interesse for besøg fra sydkoreanske delegationer. Interessen for besøg på Vartov er blevet så omfattende, at vi har måttet organisere besøgene anderledes. Det er både meget glædeligt, at der er så stor interesse for vores skoleform, og at et stigende antal skoler har etableret samarbejde i Sydkorea.

Nye projekter i foreningen

Vi møder fra fonde og organisationer en stigende interesse for at samarbejde med os om kon-

krete projekter. Det gælder særligt pædagogiske projekter om emner, der er oppe i tiden.

Vi oplever et stærkt slægtskab med de andre frie skoleforeninger. Specielt samarbejdet med Fri- og Højskolerne om Frirummet og Syng, spis og snak har givet en bevidsthed om, at når vi står sammen, står vi stærkt. Vi forventer, at samarbejdet kommer til at stå endnu stærkere de kommende år.

Alle vores projekter kommer efterskolerne til gode på mange forskellige måder. Her kan nævnes Kronprinsesse Marys besøg på Høng Efterskole, ministerbesøg til syltedag på Gribskov Efterskole, uddannelse af køkkenansatte, udvikling af særlige værktøjer til at styrke elevernes sociale muskel, verdensmålsfestivaler, nye metoder til brobygning, spændende frirumsdebatter, Landsstævnet i 2021 og mere fællessang.

Interessen betyder, at vi har mere end fordoblet antallet af projekter, som vi deltager i som forening, og som er støttet af forskellige fonde. Det betyder også flere ansatte på Vartov, der er finansieret via de forskellige projekter. Vi har i 2019 budt velkommen til en række nye kolleger i foreningen, der hver især bidrager med engagement og begejstring for deres projekter og arbejdet på efterskolerne. I er altid velkomne til at komme forbi Farvergade i København og hilse på.

Aktuelle projekter

- **E2E – med verdensmålene i hænderne**
Udvikling af en ny og bæredygtig brobygning til efterskoler og erhvervsskoler for at give unge indsigt i erhvervsfaglighed og mulighed for at arbejde med verdensmålene i konkrete opgaver. Samarbejde med Tietgen Business og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, støttet af Nordea-fonden.
- **Efterskolernes Køkkentjans**
Efteruddannelse af køkkenmedarbejdere på efterskolerne, kurser og events skal give efterskoleelever øget viden om mad, måltider og håndværksmæssige færdigheder. Samarbejde med Madkulturen, støttet af Nordea-fonden.

- **Me&We**
Projekt, der skal styrke unges sociale kompetencer og evnen til at etablere relationer for at undgå mistrivsel. Samarbejde med Mary Fonden og Just Human, støttet af Tuborgfondet.
- **Fælles Forandring**
Udbredelse af verdensmålsfestivaler. Samarbejde med og støttet af Tuborgfondet.
- **Landsstævnet 2021**
Efterskoleholdets deltagelse i DGI Landsstævne 2021 i Svendborg. Samarbejde med DGI, finansieret via deltagerbetaling.
- **Frirummet**
Formålet er at forbedre den offentlige samtale, øge børn og unges demokratiske virkelyst og styrke befolkningens politiske tillid og håb. Samarbejde med Højskolerne og Friskolerne, støttet af TrygFonden.
- **Syng, spis og snak**
Arrangementer på skoler, hvor elever og forskellige generationer fra lokalsamfundet mødes til fællessang fra Højskolesangbogen, fællesspisning og snak. Samarbejde med Højskolerne og Friskolerne, støttet af Nordea-fonden.

Indsatsområder i 2020

Bestyrelsen holder møde ca. en gang om måneden året rundt og har en række strategiske indsatsområder og arbejdsgrupper, som er med til at definere pejlemærkerne for bestyrelsens årshjul og arbejde.

Helt overordnet har vi altid fokus på at arbejde for skoleformens frie idégrundlag og at skabe gode vilkår for skoleformens udvikling, som det står i vores formål. 2019 viste, at både friheden og muligheden for at skabe gode vilkår kan komme under pres, og derfor vil det arbejde også i 2020 stå allerøverst på vores dagsorden. Derudover forventer bestyrelsen følgende strategiske prioriteringer i 2020:

Socialt ansvar og mangfoldighed

Den offentlige debat er præget af begreber som social ulighed og sammenhængskraft i hele samfundet. Det gælder lige fra Folketinget til erhvervslivet og til uddannelsesaktører.

Efterskolerne er ikke statens forlængede arm, men vi er én af samfundets stærke aktører, når det gælder dannelse og uddannelse af de 14-18-årige, og derfor er vi naturligvis en del af den debat. Vi har derfor gennemført en evaluering af Charter for socialt ansvar, som vi vedtog i 2016.

Evalueringen viser, at der er en betydelig opmærksomhed på at tage socialt ansvar på efterskolerne, og at stort set alle efterskoler løbende arbejder med temaet. Men socialt an-

svar er vanskeligt at måle, og vi har derfor behov for at drøfte, hvordan vi kan tage yderligere skridt for at tage socialt ansvar i respekt for den enkelte efterskoles frihed og værdigrundlag.

Fælles Forandring og bæredygtighed

Bæredygtighed er kommet for at blive, og vi har alle et ansvar for at bidrage til en mere bæredygtig verden. Efterskolerne er forpligtet på at levere livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og 240 forskellige minisamfund giver en spændende ramme for at arbejde med FN's 17 verdensmål.

I foråret 2020 vil Askov Efterskole, Halvorsminde Efterskole og Flakkebjerg Efterskole derfor være værter for tre verdensmålsfesti-

valer Fælles Forandring, og arbejdet på skolerne er allerede godt i gang. Festivalerne er en udbredelse af sidste års verdensmålsfestival på Flakkebjerg Efterskole, som foreningen har fået støtte fra Tuborgfondet til at udbrede. Formålet er at give eleverne inspiration og lærerige fællesskaber, som fører til konkret handling i forhold til verdensmålene.

I det kommende år vil bestyrelsen samtidig have fokus på, hvordan vi som forening kan hjælpe efterskoler, der ønsker at være mere bæredygtige i deres drift, med rådgivning og inspiration.

Styrkelse af regionerne

Bestyrelsen har i 2019 arbejdet med at styrke sammenhængskraften i foreningen med fokus på regionerne og har i dialog med medlemmerne og regionerne formuleret syv anbefalinger til, hvordan vi styrker sammenhængskraften i foreningen – både mellem den enkelte region og medlemmerne og mellem bestyrelsen og de syv regionsudvalg.

Når vi har drøftet og justeret anbefalingerne i 2020, skal vi sammen med regionsudvalgene omsætte anbefalingerne til praksis med respekt for de forskellige traditioner, der er mellem regionerne.

Derudover vil vi i 2020 have fokus på hovedsigtet med afsæt i forskningsprojektet 'Efterskolens praksis under lup' og invitere til nogle medlemsdebatfora i 2020 for at drøfte balancen mellem praksis og værdier.

Også fremtidens 10. klasse vil have et stort fokus, og den nye optagelsesbekendtgørelse kalder på, at vi fra foreningens side sætter en dagsorden for, hvad fremtidens 10. klasse skal indeholde på efterskolerne.

Tak for et stærkt efterskoleår. Vi glæder os til samarbejdet med jer det kommende år.

Forsøgs- og udviklingsprojekter i 2018/19

Efterskoleforeningen har igen i år via en bevilling fra Børne- og Undervisningsministeriet støttet en række projekter på efterskolerne. I skoleåret 2018/19 har følgende projekter fået støtte:

- **Baunehøj Efterskole, Sejergaardens Efterskole og Flakkebjerg Efterskole**
Udvikling af verdensmålsfestivalen Fælles Forandring på Sjælland, der skal engagere efterskoleelever i verdensmålene, i verdens udfordringer og ikke mindst i bæredygtige løsninger.
- **Blåkilde Efterskole**
Udvikling af skolens tænkning og pædagogik omkring håndværksfag med henblik på at motivere flere elever til arbejde inden for håndværk.
- **Bjergsnæs Efterskole**
Forsøg med at understøtte efterskoleelevers overgang til nye fællesskaber i fritidslivet, når eleverne forlader efterskolen.
- **Husby Efterskole**
Didaktisk udviklingsprojekt, hvor der arbejdes med at udvikle en ny undervisningspraksis, der integrerer de skabende processer fra skuespillet i den danskfaglige undervisning.
- **Flakkebjerg Efterskole**
Udvikling af dialogværktøj til arbejdet med sårbare elever.
- **Ollerup Efterskole**
Udvikling af ungedag om demokrati, arrangeret af og for unge.
- **Efterskoleforeningen**
Projektet #efterskolestemmer, hvor der er eksperimenteret med efterskolernes arbejde med demokratisk dannelse.
- **Efterskoleforeningen**
Et udviklingsprojekt, hvor ambitionen er at udbrede Fælles Forandring til hele Danmark.

Desuden fik en lærer tre måneders orlov til at undersøge efterskolernes praksis omkring personlige assistenter, der ansættes til elever med fysiske handicaps.

Der er frist for at søge tilskud til projekter for skoleåret 2020/21 den 24. april 2020.

Ledelsesberetning

Foreningen realiserede i 2019 et underskud på 1.328 t.kr. Der var budgetteret et underskud på 1.972 t.kr. Det forbedrede resultat skyldes bl.a. øgede indtægter fra tilskud til konsulenter, annonceindtægter og modtagne udbytter fra foreningens værdipapirbeholdning. Øgede udgifter i regnskabsåret skyldes primært periodisering af lønudgifter, og at den nye ferielov har medført en regnskabsmæssigt større feriepengeforpligtigelse. Sekretariatet har i 2019 hjemtaget Magasinet Efterskolerne og ansat tre nye projektledere, hvilket har øget udgifterne til lokaleleje. Udviklingen af foreningens nye hjemmeside har også krævet flere udgifter i opstarten. Den generelle positive udvikling på finansmarkederne bevirkede en kursgevinst på værdipapirbeholdningen på 1.051 t.kr., som ikke er realiseret.

Kontingent

Skolekontingentet i 2019 udgjorde 22.242 t.kr. baseret på et årselevtal på 28.693 og et kontingent på 775 kr. pr. årselev.

Kontingentet for andre medlemmer end skoler udgjorde 250 kr., samlet udgjorde det en kontingentindtægt på 33 t.kr.

Foreningens udgifter

En stor del af foreningens indtægter går til lønninger og lønsumsafgift. Netto udgør udgiften hertil 12,9 mio.kr.

Nettoudgiften til drift af Magasinet Efterskolerne i 2019 udgjorde 1,5 mio.kr. Resultatet er bedre end budgetteret som følge af højere annoncesalg.

Foreningen har i 2019 startet tre nye projekter, der hver især vil bidrage til at styrke skoleformens arbejde med bæredygtighed, sociale kompetencer og brobygning. De tre projekter – Fælles Forandring, Me&We og E2E – er lønningmæssigt fuldt finansieret af henholdsvis Tuborgfondet og Nordea-fonden. Forskningsprojektet "Dannende undervisning" forventes afsluttet i 2020.

Foreningen har i 2019 administreret midler fra Undervisningsministeriet for 2,5 mio.kr. til forsøg og udvikling, orlovsdækning samt konsulent- og kursusvirksomhed. Hertil kommer 2 mio.kr. til stipendieordningen til flygtninge og indvandrere. Foreningen administrerer også midler til dækning af skolernes transportudgifter i forbindelse med brobygning, som i 2019 udgjorde 2,6 mio.kr.

Budget og kontingent 2020

Kontingentsatsen for 2020 er 775 kr. pr. årselev, hvilket er uændret i forhold til 2019. Budget 2020 er baseret på et årselevtal på 29.082, hvilket giver en samlet kontingentindtægt på 22,5 mio.kr. Kontingentet for andre medlemmer end skoler er 250 kr., svarende til en kontingentindtægt på 25 t.kr.

I 2020 skal der fortsat arbejdes med foreningens kommunikationsstrategi, herunder foreningens visuelle identitet og en ny kampagne for skoleformen i forbindelse med Efterskolerne Dag. Udviklingsprojekterne samt afslutningen af "Dannende undervisning" vil sammen med regionsindsatsen og foreningens fortsatte politiske arbejde være væsentlige aktivitetsposter.

Ny kontingentmodel 2021: Forudsætninger og forslag til takster

Antal skoler i skoleåret 2018/19	240
Antal årselever i skoleåret 2018/19	29.082
Beregnet samlet kontingentindtægt ved hidtidig kontingentmodel	22.539 t.kr.
Samlet grundkontingent ved 15.000 kr. pr. skole v. 240 skoler	3.600 t.kr.
Herefter kontingentindtægt til fordeling pr. årselev [29.082 åe]	18.939 t.kr.
Forslag til takst pr. årselev	651 kr.

Vi budgetterer med et overskud i 2020 på 539 t.kr. hvilket er 107 t.kr. mere end oprindeligt budgetteret.

Forslag til budget og kontingent 2021

På generalforsamlingen i 2019 blev det på baggrund af drøftelsen af foreningens medlemsdemokrati vedtaget at opdele kontingentet i et grundkontingent pr. skole og en takst pr. årselev.

Bestyrelsen foreslår hermed, at kontingentet for 2021 sættes til 15.000 kr. i grundkontingent pr. skole og 651 kr. pr. årselev.

Forslaget tager udgangspunkt i, at foreningens samlede kontingentindtægt fastholdes uændret i forhold til den tidligere kontingenttakst pr. årselev på 775 kr. og skolernes aktivitetstal for skoleåret 2018/19 på 29.082 årselever. De samlede kontingentindtægter for 2021 i budgetforslaget svarer dermed til budgettet for 2020. Grundkontingentet på 15.000 kr. pr. skole er et pragmatisk forslag, der blev anvendt til illustration af forslaget i 2019, og som ikke øger kontingentet alt for mærkbart for mindre skoler. Udregningen af det samlede

skolekontingent fremgår af ovenstående boks. Bestyrelsen foreslår på trods af den løbende omkostningsudvikling at holde de samlede kontingentindtægter i 2021 uændret i forhold til den tidligere takst på 775 kr. pr. årselev. Det vil i givet fald være 6. år med samme budgetforudsætning. Årselevtallet estimeres uændret i forhold til 2020, hvor det udgør 29.082. Dette er en stigning på 348 årselever i forhold til årselevtallet for 2019 på 28.734, som medfører en indtægtsstigning på 269 t.kr. Den samlede kontingentindtægt for 2021 er således på niveau med 2020 og forventes muliggjort ved ekstern finansiering af løn til projektledere, øgede annonceindtægter og besparelser på driften, hvor det er muligt. Kontingentet for andre medlemmer end skoler foreslås fastholdt på 250 kr., hvilket samlet set udgør en kontingentindtægt på 25 t.kr.

Med disse forudsætninger budgetteres med et overskud på 688 t.kr. i 2021.

Egenkapitalen forventes, forudsat de budgetterede driftsresultater for 2020 og 2021 opnås, at udgøre 9 mio.kr. ultimo 2021.

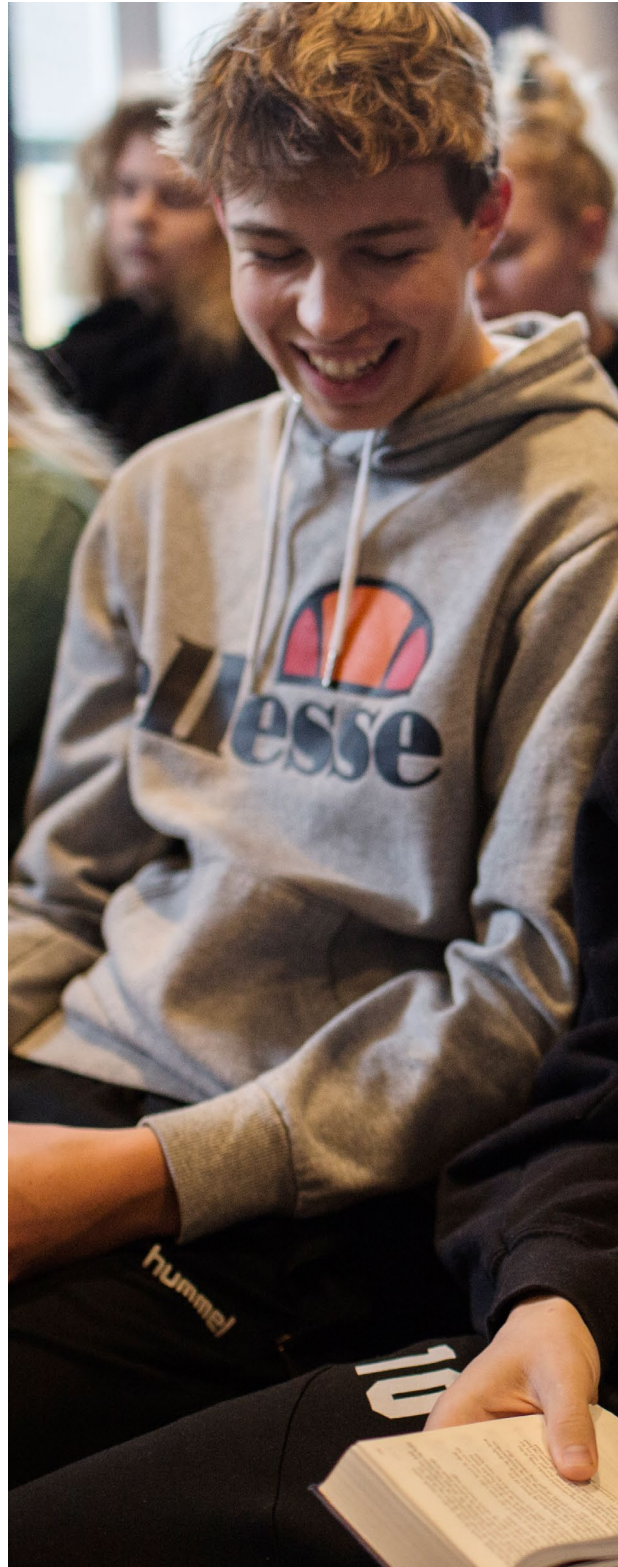
Årsregnskab 2019

Resultatopgørelse 2019 (tkr.)	Real. 2018	Real. 2019	Urevideret Budget 2019	Urevideret Budget 2020	Urevideret Budget 2021
Indtægter					
Skolekontingent	22.269	22.242	22.235	22.539	22.539
Medlemskontingent	29	33	25	30	30
Finansielle poster	-563	1.019	-135	-200	-110
Indtægter i alt	21.735	23.294	22.125	22.369	22.459
Udgifter					
Bestyrelsen	-4.814	-4.307	-4.730	-4.200	-4.171
Magasinet Efterskolerne	-1.218	-1.505	-1.716	-1.795	-1.836
Årsmøde	-705	-803	-775	-775	-775
Kampagnevirksomhed	-1.325	-653	-500	-1.050	-650
Kommunikationsvirksomhed	-3.517	-4.676	-3.986	-2.279	-2.150
Konsulentvirksomhed	-4.394	-4.194	-4.750	-2.871	-2.980
Sekretariat	-6.251	-7.423	-6.690	-7.825	-8.235
Lokaleudgifter	-739	-913	-800	-1.035	-1.025
Udgifter i alt	-22.963	-24.474	-23.947	-21.830	-21.822
Afskrivninger	-148	-148	-150	0	0
Årets resultat	-1.376	-1.328	-1.972	539	637

Balance pr. 31. december 2019 (tkr.)	Real 2018	Real. 2019
Aktiver		
Driftsmateriel og inventar	148	0
Tilgodehavender hos bevillingsgivere	1.684	1.578
Tilgodehavender i øvrigt	392	2.365
Tilgodehavender i alt	2.076	3.943
Værdipapirer	10.119	11.255
Likvider	9.807	2.842
Likvide beholdninger i alt	19.926	14.097
Aktiver i alt	22.150	18.040
Passiver		
Egenkapital		
Grundfond	2.500	2.500
Anden egenkapital	8.371	6.994
Overført overskud	-1.376	-1.328
Egenkapital i alt	9.495	8.166
Omkostningskreditorer	1.383	746
Skyldig vedr. bevillinger	5.561	3.803
Landsstævne 2021	1.806	1.259
Skyldige offentlige ydelser	205	189
Skyldige feriepenge	1.512	2.139
Anden gæld	2.188	1.738
Gæld i alt	12.655	9.874
Passiver i alt	22.150	18.040

Forslag

Der er ikke fremsat forslag til behandling.

Kandidater til bestyrelsen

Fem kandidater stiller op til bestyrelsen.
Tre pladser skal besættes. Kandidaterne
præsenteres på de følgende sider.

Anne-Mette Pinderup
Mette Ibsen
Sanne Krause
Stine Bossen Davidsen
Tine Engell Kjøller

ANNE-METTE PINDERUP
Lærer, Flemming Efterskole

Programerklæring

Jeg vil fortsat aktivt og positivt arbejde for, at der bliver skabt en tydelig rød tråd mellem foreningen, de mange forskellige efterskoler og til de unge mennesker. Jeg brænder for skoleformen, de unge mennesker og ikke mindst lærerperspektivet i dette. For at bevare den fælles efterskoleidentitet, ser jeg hovedsigtet som en god ledestjerne. Vi skal som forening turde være både nytænkende og visionære - og samtidig være i stand til at holde fast i vores traditioner, værdier og idealer. Det er især vigtigt for mig, at vi tør værne om vores frihed til forskellighed, således at der inden for efterskolerammen til stadighed vil være udfordrende, dannende og spændende skoletilbud til alle de unge mennesker, som kunne ønske at gå på efterskole.

Stillerliste

Ulrik Goos Iversen	Bauehøj Efterskole
Esben Jensen	BGI akademiet
Sanne Maj Hvelplund	Bjergsnæs Efterskole
Andreas Vind	Brøruphus Efterskole
Jan Møller Nielsen	Brøruphus Efterskole
Torben Vind Rasmussen	Efterskoleforeningen
Marianne Mortensen	Efterskolen Solbakken
Helle Hansen	Flemming Efterskole
Jeppe Østerby Hørning	Flemming Efterskole
Ole Vind	Flemming Efterskole
Rikke Josiasen	Flemming Efterskole
Lone Greve	Frijsenborg Efterskole
Kirstine Hockerup	Gødvad Efterskole
Erik JunkerHald	Ege Efterskole
Jeppe Søe	Halvorsminde Efterskole
Else Marie Vind	Himmelbjergegnens Natur- og Idrætsefterskole
Mogens D. Jensen	Horne Efterskole
Michael Vilster	Højer Design Efterskole
Morten Sidelmann Schlünzen	Kragelund Efterskole
Johannes Juulsgaard	Sorø Gymnastikefterskole
Anne-Mette Bugtrup	Strib Idrætsefterskole
Michael Bjørn	Vejstrup Efterskole
Else Laursen	Vesterbølle Efterskole
Mette Hansen	Vrigsted Efterskole
Nis Tind Bechmann	Ågård Efterskole

CV

1993-1994	Elev på Idrætshøjskolen Århus
1994-1999	Læreruddannet fra Silkeborg Seminarium
1999-2002	Folkeskolelærer på Margretheskolen
2002-2006	Folkeskolelærer på Sdr. Vissing Skole
2006-	Efterskolelærer på Flemming Efterskole
2013	Pædagogisk diplomuddannelse i 'Ungdoms-pædagogik'
2017 -	I kursusudvalget til 'Nye lærere i efterskolen'
2018 -	Deltager i Efterskoleforeningens forsknings-cirkler om dannelse i efterskolen
2019 -	I bestyrelsen i Efterskoleforeningen; bæredygtighed, idrætssamarbejdet, E2E m.m.

METTE IBSEN

Sekretær, Den danske Design- og Håndværksefterskole i Skjern

Programerklæring

Da jeg til dagligt sidder på kontoret på en efterskole, har jeg stort kendskab til skoleformens administrative opgaver og vilkår - og har i efterskolernes bestyrelse kunnet bidrage med viden fra netop dette område. Jeg synes, det er vigtigt, at bestyrelsen er alsidig. Mine år i efterskolernes bestyrelse har fyldt mig med glæde. Jeg har arbejdet med socialt ansvar, medlemsdemokrati og i skoleindkøbsbestyrelsen. Jeg mærker, at jeg gør en forskel for vores skoleform og brænder for at gøre endnu mere. Derfor håber jeg på jeres stemme, så bestyrelsen fortsat kan indeholde en administrativ medarbejder - og så jeg kan fortsætte arbejdet med at udvikle efterskolerne til at være hele Danmarks skoleform.

Stillerliste

Lene Schæffer	Baunehøj Efterskole
Esben Jensen	BGI akademiet
Hans Laurids Pedersen	Dejbjerglund Efterskole
Kjeld Christiansen	Dejbjerglund Efterskole
Kathrine Nørgaard	Den danske Design- og Håndværksefterskole i Skjern
Leif M. Hansen	Den danske Design- og Håndværksefterskole i Skjern
Torben Vind Rasmussen	Efterskoleforeningen
Rita Nielsen	Efterskolen Epos
Mona Aagaard	Fenskær Efterskole
Lone Hedegaard	Finderup Efterskole
Ann Susgaard	Fjordvang Efterskole
Jacob Gravlund	Fjordvang Efterskole
Ole Vind	Flemming Efterskole
Lone Greve	Frijsenborg Efterskole
Margrethe Brunsbjerg	Frijsenborg Efterskole
Jepp Sø	Halvorsminde Efterskole
Karen Skyum Donslund	Hellebjerg Idrætsefterskole
Mogens Jensen	Horne Efterskole
Ivan Jeppesen	Mariager Høj- og Efterskole
Brian Hoff Larsen	Nørre Nissum Efterskole
Kim Schack	Sundeved Efterskole
Lisbeth Pedersen	Thorsgaard Efterskole
Charlotte Frederiksen	Tølløse Slots Efterskole
Tage Jepsen	Venø Efterskole
Søren Haubjerg	Vesterlund Efterskole

CV

1984 - 1987	Aktiv i div. idrætsforeninger - instruktør mm. Handel & kontoruddannet
1990 - 2004	Regnskabs-/kontorassistent /indkøbsdisponent
2004-2008	Idrætskoordinator v/ DGI Vestjylland
2008	Sekretær - Den danske Design- og Håndværksefterskole
2015 - 2016	Medlem i tænketanken "Hele Danmarks Efterskole"
2017 -	Medlem af regionsbestyrelsen i Midt- og vestjylland
2016 -	Medlem/suppleant i efterskoleforeningens bestyrelse

SANNE KRAUSE

Lærer, Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole

Programerklæring

Danmark har brug for sine efterskoler til at danne de unge til fællesskab og mangfoldighed. Vi efterskoler har brug for en forening, hvor vi kan samle os i al vores mangfoldige forskellighed og menings skabe om alt det, vi er så fælles om at være optaget af. Og de unge har brug for efterskoler, der kan hjælpe dem til at håndtere fællesskaberne og forskelligheden – også endnu bedre end i dag, hvor alt for mange efterskoleelever af den ene eller anden grund i utide afbryder eller får afbrudt det skoleår, de havde forventet sig så meget af. Efterskoleforeningen gør et stort stykke arbejde for at styrke vores samfund, skolerne og de unge i alt dette. Og jeg stiller op til bestyrelsen for bidrage endnu mere aktivt til netop dette gode og vigtige arbejde.

Stillerliste

Karen Bender	Askov Efterskole
Katrine Munk	Askov Efterskole
Thomas Tarp Hansen	Askov Efterskole
Jonas Landin	Eriksminde Efterskole
Julie Korsgaard	Eriksminde Efterskole
Lynge Korsgaard	Eriksminde Efterskole
Jesper Bloch-Nielsen	Gødvad Efterskole
Per Slynborg	Kastanievej Efterskole
Tine Ohrt	Klejtrup Musikefterskole
Malthe Wilhelm	Koldingegnens Idrætsefterskole
Steffen Bendix	Ladelund Efterskole
Camilla Skaaning Jakobsen	Levring Efterskole
Peter Dyrby	Lunderskov Efterskole
Jeppe Dandanell	Ollerup Efterskole
Danny Andersen	Osted Efterskole
Matilde Bonde Broberg Johansen	Ranum Efterskole College
Peter Seiding	Risskov Efterskole
Helge Andersen Lund	Ryslinge Efterskole
Maria Gram Andersson	Samsø Efterskole
Rune Peitersen	Skanderup Efterskole
Lonnie Dahm Olesen	Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Rasmus Seistrup	Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Svend Erik Madsen	Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
Wicki Gyldenkærne	Tølløse Slots Efterskole
Lise Hegelund Appe	Øse Efterskole

CV

2007 - 2012	Læreruddannet, Den frie lærerskole med praktik på Højer Efterskole
2013 -	Lærer og TR på Skibelund Gymnastik- og Idrætsefterskole
2015	TR-uddannelse hos Frie Skolers Lærerforening
2019 -	Moduler i Forandringsledelse og Det personlige lederskab på VIA University College

Efter min uddannelse har jeg engageret mig i den frie skoleverden – fx i Den frie lærerskoles elevforening og tillidsmandskreds, i Frirummet som debatpilot og som Skibelund Efterskoles tovholder i Syng, Spis og Snak.

STINE BOSSEN DAVIDSEN
 Viceforstander, Vesterdal Efterskole

Programerklæring

Jeg har siddet i bestyrelsen i tre år, hvor jeg har fået indsigt i både den politiske skoledagsorden og det daglige efterskoleliv. Det har givet mig en stærk bevidsthed om, at selv om vi alle skal være til stede i vores eget skoleliv, er vi også dybt afhængige af at være forbundne som en vigtig aktør i samfundet. Mangfoldighed er en forudsætning for, at vi kan lave skole for Danmarks unge, og jeg vil arbejde for, at alle kan udøve efterskoleliv, som de gerne vil. Jeg vil arbejde for, at vi styrker ambitionen om at være en skoleform, der er stærkt markeret på de politiske linjer, fordi efterskolerne har afgørende ressourcer til at skabe et godt fundament for livet. Jeg kan garantere nysgerrighed, engagement, viden om og kærlighed til efterskolelivet, og derfor har jeg et stort ønske om at få lov til at fortsætte mit arbejde i bestyrelsen.

CV

2019 - Viceforstander Vesterdal Efterskole
 2016 - Medlem af Efterskoleforeningens bestyrelse
 2008 - 2018 Lærer Vejle Idrætsefterskole
 2007 - 2008 Lærer Skovbakkeskolen Odder
 2003 - 2007 Læreruddannelse Silkeborg Seminarium

Kurser/uddannelser

Diplommodul i forandringsledelse
 Diplommodul i pædagogisk ledelse
 Diplommodul i organisation og coaching
 Tænketanken om arbejdstidsaftalen
 Efterskolelærer 24/7
 Førlederkursus

Stillerliste

Ulrik Goos Iversen	Baunehøj Efterskole
Esben Jensen	BGI Akademiet
Jan Møller Nielsen	Brøruphus Efterskole
Katrine Bech Karlsson	Design- og Idrætsefterskolen Skamling
Torden Vind Rasmussen	Formand for Efterskoleforeningen
Stine Aaby	Efterskolen Ådalen
Lone Greve	Frijsenborg Efterskole
Jepp Søe	Halvorsminde Efterskole
Stine Møldrup Damgaard	Han Herred Efterskole
Morgens Jensen	Horne Efterskole
Inge Buchardt	Kragelund efterskole
Stine Rye	Levring efterskole
Kåre Bering Bauer	Nørre Åby Efterskole
Mette Sanggaard Schultz	Ollerup Efterskole
Troels Mynster	Osted Efterskole
Mette Romer Søborg	Oure Efterskole
Peter Munk Poulsen	Tommerup Efterskole
Lise Hadrup	Vardeegens Gymnasieforberedende Efterskole
Frank Rasmussen	Vejle Idrætsefterskole
Hans Hansen	Vejle Idrætsefterskole
Michael Bjørn	Vejstrup Efterskole
Tagge Jepsen	Venø Efterskole
Finn Bjørn Schousboe	Vesterdal Efterskole
Peter Aagaard	Vesterdal Efterskole
Bjarne Fransen	Viby Efterskole

Foto: Henning Hjorth

TINE ENGELL KJØLLER

Forstander, Waldemarsbo Efterskole

Programerklæring

Efterskoleforeningen skal være den drivkraft og bevægelse, som er med til at sikre og udvikle skoleformen, så vi hele tiden kan stå stærkt i den uddannelsespolitiske debat. Efterskolen skal være en mulighed for ALLE unge, og være med til at sikre demokratiet og mangfoldigheden i samfundet. Vi skal favne og rumme bredt med hovedsigtet i fokus. Vi skal blive ved med at styrke den politiske vilje til at prioritere arbejdet med de unges dannelse, så vi for den enkelte unges og for fællesskabets skyld kan bidrage til et sammenhængende samfund baseret på bæredygtige værdier. Jeg vil bidrage til, at regionerne bliver styrket og dermed sammenhængskraften i foreningens struktur. Desuden vil jeg bidrage til gode rammer for efterskoleledningen; herunder særligt fokus på tilskud, lovgrundlag og økonomi, der er afgørende faktorer for, at vi kan sikre, at efterskoleformen er et reelt tilbud til alle.

Stillerliste

Ulrik Goos Iversen	Baunehøj Efterskole
Jakob Carl Christensen	Dybbøl Efterskole
Bente Lund Larsen	Efterskolen Smededal
Mads Granlien	Efterskolen Smededal
Kirsten Jeppesen	Efterskolen Solbakken
Marianne Mortensen	Efterskolen Solbakken
Jan Coermann	Flakkebjerg Efterskole
David Christensen	Haslev Idrætsefterskole
Torben Lukmann Svendsen	Haslev Idrætsefterskole
Mogens D. Jensen	Horne Efterskole
Thorkild Specht	Høng efterskole
Kresten Fjord	Idrætsefterskolen Grønsund
Maj-Britt Schou Buch	Idrætsefterskole Ulbølle
Thomas Buch	Idrætsefterskolen Ulbølle
Karen Toftlund Krog	Kastanievejens Efterskole
Christian Houggaard-Jakobsen	Midtsjællands Efterskole
Per Krøis Kjærsgaard	Osted Efterskole
Malene Frank	Sofie Rifbjerg Efterskole
Rasmus Sinding	Sorø Gymnastikefterskole
Jannik Kildorf	Tølløse Slots Efterskole
Carsten Plagborg	Vejstrup Efterskole
Søren Haubjerg	Vesterlund Efterskole
Niels Kristian Madsen	Waldemarsbo Efterskole
Nikolaj Schomacker	Waldemarsbo Efterskole
Thomas Frickmann	Aabæk Efterskole

Foto: Privat

CV

1968	Født på Valnøddegård, Bornholm, og opvokset selvstændigt sted
1992	Uddannet lærer fra Vordingborg Statsseminarium
1992	Jeg var med til at starte Sofie Rifbjerg efterskole op i 1992
1994 - 2003	Lærer på Efterskolen Østergård med en afstikker på et enkelt år
2001 - 2002	Lærer på Kalvehave Folkeskole samt Kalvehave Kulturskole
2003 - 2011	Viceforstander på Waldemarsbo Efterskole
2011 -	Forstander på Waldemarsbo Efterskole

Jeg har siddet i Efterskoleforeningens tænketank "Hele Danmarks efterskole", og har en farvenuanceret palet af lederkurser og uddannelser; bla. coachuddannelse og diplom i Ledelse. De sidste 5 år har jeg siddet i Efterskoleforeningen, Sjællandske regions udvalg.

Redaktion Efterskoleforeningen
Foto Ditte Valente [hvor intet andet er angivet]
Design og layout e-Types
Tryk GraphicUnit

Medbring hæftet til årsmødet

